

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni tedaj in prazniki. — Inerati do 30 petič vrt 2, do 100 vrt 2.50, od 100 do 300 vrt 4, do 300 vrt 4.50, do 300 vrt 5. — Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kmetijska ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Stronmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c.
telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Stronmayerjeva ulica 1, telefon št. 609
podružnica uprave: Kocemova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 12d.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Za varnost pomorske plovbe: Italija in Nemčija odklanjata sodelovanje na sredozemski konferenci

Začudenje v pariških diplomatskih krogih — Sredozemska konferenca bo brez Italije in Nemčije sprejela sklepe za zaščito plovbe na Sredozemskem morju

Pariz, 10. septembra. g. Na merodajnih mestih so zelo začuden, ker odklanja Italija, da bi na konferenci v Nyonu razpravljala skupaj z Rusijo o vprašanju, ki se tiče obeh držav, in sicer tem bolj, ker je pripravljena razpravljati o istih vprašanjih v londonskem odboru za nevmešanje, kjer je prav tako zastopana tudi Moskva. Vladi v Parizu in Londonu sta kljub pričakovani odklonitvi Nemčije in Italije odločili izvesti konferenco z nevmešanim programom, da se čim prej reši problem piratstva na Sredozemskem morju.

V pariških diplomatskih krogih izjavljajo: Kdor želi spoštovanje mednarodnega prava, si mora želeči izvesti ukrepe, ki lahko zagotovijo to spoštovanje. Kdor ne želi takih ukrepov, jasno kaže, da hoče onemogočiti razjasnitev dogodkov na Sredozemskem morju, ki ovirajo mirno plovbo.

Kakor poročajo »Intransigence« obstoja načrt, ki ga hoče Anglija in Francija izvesti s sodelovanjem držav, povabljenih na sredozemsko konferenco, namreč Rusije, Egipta, Turčije, Grčije, Jugoslavije, Rumunije in Bolgarije. Po tem načrtu bo določeno gotovo področje izven italijanskih in španskih voda, kjer bi bilo podmornicam

prepovedano pluti pod površino morja. Če se podmornice ne bodo pokorile tej določbi bi to storili na lastno odgovornost. Ta sklep bo sporočen tudi vladama v Berlinu in Rimu.

Nemčija ob strani Italije

Berlin, 10. septembra. AA. Včeraj sta se zglasila v zunanjem ministristvu odpravnik poslov tukajšnjega francoskega in britanskega poslanstva in dobila odgovor nemške vlade na povabilo k sodelovanju na sredozemski konferenci. Odgovor je sestavljen v prijateljskem duhu in poudarja željo nemške vlade po sodelovanju, vendar Nemčija zaradi sovjetskega izizivanja proti Italiji ne verjame možnost uspeha prodajane konference in misli, da bi bilo primernejše, če bi se sporna vprašanja proučila v odboru za nevmešanje.

Italijanski izgovor

Rim, 10. septembra. AA. V svojem komentarju o italijanskem odgovoru na angleško-francosko povabilo na konferenco v Nyonu pravi »Giornale d'Italia«, da je bila konferenca slabo pripravljena in da zaradi tega Italija začasno ne more sodelo-

vati pri ureditvi vprašanj, ki prihajajo na dnevni red te konference.

Zahtevo, ki jo je italijanska vlada formulirala v svojem odgovoru na povabilo na sredozemsko konferenco, namreč, da se naj odboru za nevmešanje prepusti proučevanje tehniških problemov, utemeljuje s tem, da v londonskem odboru sodeluje več držav izven Sredozemskega morja, s katerimi živi Italija v prijateljsstvu. Italija misli pri tem v prvi vrsti na Poljsko in Portugalsko.

Delbos, Eden in Beck v Ženevi

Pariz, 10. septembra. AA. Zunanji minister Delbos je sredi odpotoval v Ženevo. Z istim vlakom so odpotovali tudi Eden, sir Robert Vansittart in Beck.

Pogajanja z Italijo

London, 10. septembra. AA. »Morning-post« piše, da so se začela pogajanja, kako se naj začne praktično izvajati nota, ki jo je včeraj izročila Italija v Londonu in Parizu.

Odločne Daladierjeve besede

Pariz, 10. septembra. AA. Izvršni odbor radikalnosocialistične stranke je imel sredi sejo pod predsedstvom predsednika Daladiera. Daladier je najprej razložil položaj druge vlade ljudske fronte v zunanji in notranji politiki in pohvalil delo Chautempea in finančnega ministra Boneta. Kar se tiče zunanje politike, je Daladier izjavil med drugim tudi tole:

Francija želi mir in hoče s kolektivno politiko varnosti vsem narodom štiti njihove položaje, toda ti narodi morajo pokazati, da žele sodelovati v borbi proti vsakemu napadalcu. Mi bomo ostali zvesti tej ideji in bomo iskali s skrajnim naporom vse rešitve v tej smeri, vendar pa to ne pomeni, da bomo ostali slepi napram tistim, ki spravljajo v nevarnost naše življenjske interese in varnost naše domovine. Mi ostajamo zvesti politiki nevmešanja v španske zadeve, toda ta zadeva ne sme postati zanka za naše zveze s severno Afriko ali pa za našo prirejsko mejo. Sedanja dramatična dogodka morajo koristiti tudi nam, da si ojačimo sredstva svoje obrambe. V času, ko se razlega po svetu klic »Vae victis« — gorje premaganecem, mora biti Francija zgled ponosnega in močnega naroda, ki je pripravljen braniti svojo neodvisnost in svobodo. Demokratska in nacionalna stranka, kakor je radikalno socialistična stranka, mora stalno dvigati to voljo našega naroda in nikdar pristati na to, da bi naš narod kdaj pristal na kak suženjski mir.

Politični obgornik

Opazka o ljuljki

Zadnji »Slovenec« uvodnik se začel je s prelepo svetopisemsko priliko o hudočem sejalcu, ki je zasedel ljuljko na njivo, to so ljudje spali. Iz nadaljnje besedila je razvidno, da je hudočni sejalec seveda Pera Živkovič, ljuljka pa je po pojmih Kopitarjeve ulice vsako prizadevanje, ki hoče v našem ljudstvu vzbuditi in okrepiti zavest narodnega edinstva s prebivalci drugih banovin naše države. Kakor pa je prilika o ljuljki slikovita, je gospodje niso izvedli do konca, ker so pač videli, da so jo tudi to pot uporabili po nemarnem. Če se namreč ne motimo, pripoveduje evangelijska prilika dalje, kako je umni gospodar izruval ljuljko in jo izročil ognju. Na njivi, ki jo z veliko nerodnostjo in slabim znanjem naše slovnične obdeluje »Slovenec«, uvodnikar, pa smo dočakali že dve letini in umni gospodar se ni lotil ruvanja škodljivega plevela. V istem članku je še tale pripodoba v obliki retoričnega vprašanja: »Kaj bi rekli Nemci,« se hudeje člankar, »ako bi se v nemških solah počevalo nemško slovstvo kot del skupnega germanskega slovstva?« V tej primeri je pisec zamenjal in postavil na glavo tri elemente vsake primerjave: comparatum, comparandum in tertium comparationis. Njegovo vprašanje bi se namreč moralo v našem primeru glasi: Kaj bi rekli Norvežani, ako bi se v nemških solah počevalo norveško slovstvo kot del skupnega germanskega slovstva? Hvala bi bili nemški naučni upravitelji, ker so Norvežani priznani pametni ljudje. Pri nas pa se »Slovenec« razburja, ako se slovsko slovstvo v srbsko-hrvatskih solah preda kot del jugoslovenskega slovstva, in zahteva z vso silovitostjo, da naj se slovanska književnost počuje ločeno od ostale jugoslovenske in to samo v eni banovini. Ko bi dosegel svoj smešni namen, bi pa zopet jadikoval, da naše kulture na jugu vsi krst ne pozna. V ostalem pa se da o predmetu, ki ga je na tako nedelikatni način načel »Slovenec«, mnogo govoriti, samo bi se morali posla lotiti ljudje, ki razločujejo, kaj je plevel in kaj žitna biljka. »Slovenec« uvodnikar pa nima tega elementarnega znanja!

Umesten odgovor

Pred tedni je župnik Hafner priredil pod okriljem katoliškega »S. K. Planine« družbeno potovanje na svetovno razstavo v Parizu. Po povratku v domovino iz Pariza je eden izmed voditeljev te ekskurzije Strah napisal v popoldanskem organu Katoliške akcije dolgočezen članek, v katerem je očital Francozom, da niso slovenskih katoliških gostov sprejeli z ono gostoljubnostjo, kakor bi bilo treba, in zaključil svoja izjavljajo, da bo radi te negotoljubnosti »700 slovenskih katoliških izletnikov postalo sovražnik Francije in Francozov.« Na ta izpadi odgovarjajo »Pariski Novosti«, glasila jugoslovenske kolonije v Parizu, ki ga podpira tudi naša vlada, in izjavljajo: »Pred nekaj tedni je prispela na parisko razstavo skupina 700 izletnikov iz Slovenije in organizaciji katoliškega društva »S. K. Planine«. Po povratku iz Pariza je njihovo vodstvo napisalo v nekem katoliškem dnevniku škandalozen članek proti Franciji radi negotoljubnosti, zatrjujoč, da se bo vseh teh 700 gostov spremenilo v ogorčene protifrancoske agitatorje. Nočemo francoske gostoljubnosti povzdigovati v nebo in priznavamo, da ne zasluži Pariz v polni meri ta pridevek. Pariz ni zrcalo, ne duša Francije — polovica prebivalcev v njem so tuji ali mešanci — poleg tega pa se Francoz in Francija ne merita po prijaznosti in uslužnosti natakarev in šoferjev. Najmanj pa imajo pravico kritike ljudje — teh 700 — ki so prišli na izložbo s 5 kilogrami prekajenega mesa, klobas in sira (vsak je dobil svečen), da bi ga utrošili brez carine), a so v Parizu kupovali samo kruh in kisló zelje, po katerem se danes smrdi katoliška šola v Issy le Moulineux, v kateri so radi »negostoljubnosti« francoskih katoličanov skoraj brezplačno stanovali. Če ima sploh kdo pravico kake kritike, je gotovo nimajo ljudje, od katerih ni povprečno nobeden pustil v Franciji več kakor 300 frankov, če tudi vstejemo vožnjo, a je prišel sem, da vidi in si ogleda razstavo, za katero je francoski narod žrtvoval težke milijarde! — Radovedni smo, kaj poretčeta na te upogovorne Hafner in Strah, voditelja in prireditelja one famozne ekskurzije?

Sestanki Ljube Davidoviča

Sarajevska »Jugoslovenska pošta« javlja: V političnih krogih in med narodom so mnogo govorili o sestanku Ljube Davidoviča, čefa bivše demokratske stranke in enega izmed prvakov združene srbijske opozicije, s ljubiteljem vladiko Simeonom in s predsednikom Narodne Odbrane Iljo Trifunovićem-Birčaninom.

Borzna poročila.

Curth, 10. septembra. Beograd 10. — Pariz 15.75, London 21.055, New York 436.375, Bruselj 73.25, Milan 22.90, Amsterdam 230.70, Berlin 174.165, Duma 79.50 — 22.05, Praga 15.20, Varšava 32.25, Budimpešta 22.00.

Oglas na novinarski razstavi

Kaj bi moral vedeti in upoštevati inserent, predno se odloči za oglas

Ljubljana, 10. septembra. Novinarska razstava na velesejnu pomeni senzacijo prve vrste. Senzacijo za one, ki nimajo s časopisi drugega stika kakor čitanje, ki sploh še niso imeli pojma, kako list nastane in od kod črpa novinarji gradivo. Zanimivo je pa, da se zelo zanimajo za razstavo tudi oni, ki so sami zaposleni pri časopisnih podjetjih, namreč tiskarniški uslužbenci vseh strok.

»Črna umetnost« je znanje zase in redko to stopi pred oči tako jasno kakor na velesejnu v paviljonu, kjer je nameščena tiskarna. Ko stojijo tako v paviljonu, gledaš ljudi od vseh vetrov in raznih poklicev, vidiš bele s kalciniranimi rastičinami zanimanjem slede vodstvu ali pa, če tega ni, pripovedovanju oz. razlagi tistega, ki mu je ta stroka kolikor toliko znana, bodisi, da je prejel poslušal razlago pri vodstvu, ali pa je imel vpogled v tiskarni sami. Sicer pa je vedno med gledalci po več tiskarjev, ki ti radevolje postrežejo z vsemi informacijami: Ureditev tiskarne, tiskalne, kakršna je sedaj na velesejnu, bi zadostovala za mali tiskarski obrat, ki bi ne zavzel dosti prostora. Kaj hočeš še več? Stavni stroj, odlični »Ludlow« pa tiskalni avtomat.

Namen teh vrstic je pa povedati nekaj o oglaših. Mišljeni so tu oglaš v dnevniki, ki prihajajo v poštev za pretežni del interesentov.

V paviljonu vidimo, kako se stavijo oglaš na stroj in s pomočjo vlivnega stroja »Ludlow«. Zadeva je povsem enostavna, oglaš so dokaj preprosti, učink pa je dosežen bolj ali manj le z vidnimi naslovi. Dobro oglas je stavljen »na roko«, to se pravi, stavljen ni na stroj ali pa je kombiniran ročni in strojni stavek.

V velikih rdečih kolobarjih na spodnji steni paviljona vidimo primere, kako se more oglas postaviti na razne načine z različnim besedilom. Temeljno načelo učinkovitega oglasa pa je, da je besedilo samo toliko, kolikor ga je neobhodno potrebno. Oglas z natpanim besedilom ne more učinkovati, prvič, ker je besedilo preveč stisnjeno v največkrat majhnem prostoru, drugič pa mora inserent računati z dejstvom, da tisti, ki lista po dnevniku, bežno prevleti oglašni del lista, če ravno nima prave posebnega namena, da pregleda podrobne oglaše.

Oglas pa mora opozarjati tudi površnega čitatelja, z drugo besedo rečeno, oglas mora sam privlačiti čitalce! To pa more le, če so dani vsi pogoji: primerno besedilo, učinkovita zamisel, dobra grupacija besedila, odgovarjajoča velikost in prava vrstitev v stran, bodisi oglašno ali tekstno. Strokovnjak je čisto v zadregi, ko dobi točen nalog, kam naj se uvrsti oglas; že v naprej vidi, da se bo to oglas izgubil, bodisi zaradi drugih vidnejših oglasov ali pa zaradi prenatrpanosti.

Kdor pozna delo v tiskarni, ve, da se običajno dela s podvojeno naglico, da ni vedno možnost za premisljevanje ali uganjanje, kam bi namestil ta ali oni oglas, ki ni ravno točno določen, kje naj bo, zato mora imeti metteur, t.j. strokovnjak, ki uvršča oglaše primerno znanje in kar je še važnejše — okus.

Iz primerov, nalezljivih na rdečih kolobarjih, vidimo dovolj namena, da velja za

dober oglas važno pravilo: kratko besedilo.

Na desni steni pa vidimo 25 kartonov, ki jih je za razstavo pripravilo »Udruženje grafičnih faktorjev Jugoslavije, podružnica Ljubljana«. Zgoraj vidimo 11 primerov oglasov, ki naj bi se uporabili v revijah in bili tiskani vsaj v dveh barvah. Ti oglaš so takozvane foto-montaže, sestavljeni so iz slik in besedila. Vodilni motiv so pri vseh oglaših slike, besedilo tvorijo samo kratki stavki, ostalo pove slika. Del teh montaž je izvedljiv tudi v enobarvnem tisku, tako oglasna stran Mešne hranilnice, Navinška, »Ilirije«, »Ljubljanske dirke« in oglas »Jutra«, ki predčuje tisočglašno množico.

Vsi ti oglaš oz. fotomontaže so primeri, kako se da združiti slika z besedilom, da tvori učinkovit oglas in da na prijeten, ne vsiljiv način privablja čitalca.

14 kartonov pa nam v fotografijah prikazuje vse stopnje stavljenja oglasa. Na prvi pogled vidimo oglas, ki nam služi za besedilo, kajti stavcu je dan nalog: oglas je treba postaviti za vso stran revije, pogoj pa je, da bo učinkovit!

V reprodukciji vidimo osnutek, ki ima že dokaj točno označeno obliko, ki jo mora upoštevati stavec, ko bo sestavljal oglas. Nadaljnje faze so zanimive in dobro prikazuje vse sto in sto črk in črt ter polnila, ki jih je bilo treba zložiti. Ni manj kot 710 kosov materiala je šlo za oglas, ki ga je postavil vajenec v treh urah. Za konec vidimo še primerjavo med prvotnim in novim oglasom tako, da je presoja prav lahka. Nazorno je tudi v slikah prikazana pot oglasa od rokopa do tiska.

Za sestavo besedila za oglas je potrebnih posebna sposobnost in te v največjih primerih inserenti sami nimajo. Pišejo besedila, razlagajo na dolgo in široko, hvalijo na preteg, njih blago je edino in najboljšje. Saj jim verjamemo, vendar pa hočejo nazadnje, da bo vse tisto ogromno besedilo stisnjeno v velikost oglasa, za katerega so se odločili plačati toliko in toliko. Odveč so nasveti v upravi, da je za tak format preveč besedila in da naj se kaj črta. Tedaj bi morali videti inserenta v sveti jezi, ko poudarja, da je vse važno, kar je napisano in da mora vse, prav vse v oglas. Malo je inserentov, ki vedo pravilno ceniti dobro postavljene oglaše in se zahtevam takega oglasa že vnaprej prilagode.

Tiskarnam samim bi bilo zelo mnogo olajšano, če bi imela vsaka večja uprava strokovnjaka, ki bi vsak oglas pogledal, napravil osnutek zanj, in ga potem tudi uvrstil na pravo mesto, da bi učinkoval tako kaor mora, da bi bil zadovoljen inser. in tudi oni, ki gleda na oglaše s kritičnim pogledom strokovnjaka.

Mirne duše lahko priznamo, da so oglaš v listih po večini taki, da čisto zaslužijo grajo. Z malo dobre volje in razumevanja bi se tem nedostatkom uspešno pristopilo v korist inserenta in v ponos tiskarskega stanu, ki je baš pri nas, med Slovenci na zelo visoki stopnji.

Oglašni oddelček je na novinarski razstavi v zornem in zelo pregledno uredil šef oglašnega oddelka »Jutra« g. Lojze Novak.

Kupuj domača blaga!

Stanek Društva narodov

Začasni program sedanjega zasedanja skupščine in sveta DN

Zeneva, 10. septembra. d. V ponedeljek 13. septembra se bo sestala skupščina Društva narodov. Na začasnem dnevnem redu je približno 20 zadev, med njimi poročilo generalnega tajnika Društva narodov o delu po zadnjem zasedanju DN, poročilo sveta o vprašanju surovin, poročilo o vprašanju beguncev, nadalje poročilo odbora za izvajanje pakta Društva narodov in še nekaj drugih zadev. Skupščina bo morala izvoliti tri nestalne člane sveta Društva narodov za dobo treh let. Potekli so namreč mandati Čila, Španije in Turčije. Za mesto Nemčije sta dve kandidaturi in sicer Sandominga in Peruja. Tudi Španija želi, da bi bila ponovno izvoljena. Kar se tiče mandata Turčije, prihaja sedaj po panarabskem paktu, sklenjenem med Turčijo, Iranom in Irakom, na vrsto sedaj Iran. Turčija želi, da bi bila ponovno izvoljena, ne da bi bil oskudovan Iran. Pričakujejo, da bo s pristankom Anglije za predsednika

skupščine Društva narodov izvoljen Agan kan, kot zastopnik Indije.

Svet Društva narodov se bo sestel popoldne k 98. redni seji. Predsedstvo bo imel topot po abecednem redu zastopnik Španije.

Jugoslovenska delegacija na zasedanju skupščine Društva narodov bo sestavljena tako-le: prvi delegat predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, delegata poslanik dr. Božidar Purić in minister v p. dr. Andrej Gosar, namestnika pooblaščen minister in stalni delegat pri Društvu narodov dr. Ivo Subotić ter zastopnik pomočnika zunanjega ministra dr. Ivo Andrić, strokovnjaka profesor visoke trgovske šole in državni zastopnik pri mednarodnih sodiščih dr. Slavko Stojković ter predstavnik odseka za Društvo narodov v zunanjem ministristvu dr. Stojan Gavrilović.

Ustavljeno japonsko prodiranje

Boji za Šanghaj se nadaljujejo z vso srditostjo

Šanghaj, 10. septembra. w. Kitajske čete nadaljujejo svoje napade v okraju Jangcepuju. Prodiranje japonskih čet na tem ozemlju, ki je imelo za cilj, da doseže zvezo z japonskimi četami pri Vusungu, se je ustavilo. Dočim imajo Kitajci še vedno dr. kalističe v svoji posesti, so Japonci na drugem mestu mogli zboljšati svojo fronto.

Zastopnik japonske mornarice je izjavil, da se japonski napad vzhodno od Jangcepuja razvijajo ugodno vzlic srditim kitajskim protinapadom. Japonci so odbili vse kitajske napade na Paočan in Lotien.

Glede obstreljevanja begunskega vlaka na japonskih letalih pri Sungkjanju je dejal, da japonsko letalstvo sistematsko bombardira vse kitajske prometne zveze. Japonske oblasti bodo intervencijo tujih oblasti zastraženo varnosti prevoza beguncem upoštevale le, če bodo zajamčile, da ne bo tega izrabilo kitajsko vojaštvo.

Japonska letala so bombardirala Nantau.

Japonsko prodiranje v Šansiju

Tokio, 10. septembra. AA. V nasprotju s mej poročila iz Kalgana, da so japonske čete včeraj zavzele mesto Hangkao. Mesto je na progi med Tienčinom in Tatungom v pokrajini Šansi. Japonske čete prodirajo sedaj proti Tatungu.

Letalske izgube

Tokio, 9. septembra. AA. V nasprotju s kitajskimi trditvami, da so v avgustu sestrelili Kitajci 61 japonskih letal, je poveljstvo japonske mornarice objavilo, da je japonska mornarica v avgustu izgubila le 22 letal, vstevši tudi pogrešana vodna letala, sestrelila pa je 194 kitajskih letal.

Japonski parlament sprejel vse izredne kredite

Tokio, 10. septembra. b. Izredno zasedanje japonskega parlamenta je bilo v sredo zaključeno. Pozornost je zbudilo dejstvo, da ni vlada podala nikake jasne izjave o svoji kitajski politiki, dasi so jo v uradnih krogih napovedali. Zasedanje je bilo posvečeno samo sedanjim vojnim dogodkom na azijskem kontinentu. Izglašeni so bili izredni proračuni za kritje vojnih

izdatkov in sprejetih je bilo tudi osem posebnih izjemnih zakonov izrazito vojnega značaja. Zanimivo je, da so poslanci ob zaključku zasedanja sprejeli resolucijo, ki odobrava sedanje kitajsko politiko japonske vlade.

General Okabe je včeraj napovedal, da bo začela Japonska takoj po zmagi nad kitajsko armado izvajati velikopotezen kulturni program v vseh osvojenih kitajskih pokrajinah, da jih dvigne na višjo kulturno stopnjo.

Italijansko-japonska pogajanja

Pariz, 10. septembra. o. »Oeuvre« poroča, da se že več mesecev vršijo pogajanja med Rimom in Tokijem za sklenitev prijateljskega pakta, ki bi bil docela podoban onemu, ki je bil sklenjen med Japonsko in Nemčijo. Po informacijah omenjenega lista se bo nova pogodba v glavnem nanašala na skupno borbo proti komunizmu ter na sodelovanje obeh držav na zunanje-političnem in vojaškem področju tudi v primerih kakšnih drugih zapietijavej.

Amerika ne bo umaknila svojih čet

Washington, 10. septembra. AA. Zunanji minister Hull je izjavil, da Zedinjene države ne bodo umaknile iz Kitajske svojih čet in tudi ne vojnih ladij, dokler bo trajalo vojno stanje. Ladije in čete morajo štiti tam ameriške državljane, ki jih je še nad 8000.

Princ Čičibu v Berlinu

Berlin, 10. septembra. b. Semkaj je včeraj popoldne prispel brat japonskega cesarja princ Čičibu, ki bo ostal v nemški prestolnici tri dni.

Sestanek šefov gen. štabov Balkanske zveze

Istambul, 10. septembra. b. Dnevna se, da se bodo dne 28. oktobra sestali v Ankari šefi generalnih štabov vseh štirih držav, združenih v Balkanski zvezi,

KOZAK IN SLAVČEK

V glavnih vlogah Svetislav Petrovič in znana operna pevkica Jarmila Novotna.
OD JUTRI DALJE V KINU UNIONU

DNEVNE VESTI

— Kraljevič Tomislav na Fužinah. Včeraj popoldne se je pripeljal v Ljubljano tudi mladi kraljevič Tomislav v spremstvu svojega vzgojitelja. Z dvornim lovcom inž. Dimnikom sta se odpeljala na Fužine, kjer je goste najprej pozdravila neka deklica in izročila lep šopek kraljeviču Tomislavu. Gosti so potem zavili k Ljubljanci, kjer so vrgli mreže in ujeli dva sulca ter mnogo rib, od katerih so pa manjše pometali nazaj v vodo. Po zakuski na prostem so sedli v čolne in se odpeljali po Ljubljani do Slap, kjer so spet vrgli mreže in ujeli dva velika sulca, ki ju je kraljevič Tomislav vzel s seboj. Na Ljubljanci so ostali skoraj tri ure in se šele okoli 19. odpeljali nazaj na Bled. Kraljevič Tomislav je bil ves čas prav dobre volje in živahno je tudi odzdravljati mladini, ki ga je na poti navdušeno pozdravljala.

— Novi jugoslovski vojni ataše v Pragi. Dosedanji naš vojaški ataše v Pragi generalstabin polkovnik Mihajlovič je premeščen v Beograd, a na njegovo mesto je prišel generalstabin podpolkovnik Stepan Jendrasić.

— Italijansko odlikovanje direktorja in urednika Agencije Avale. Direktor Agencije Avale dr. Svetislav Petrovič je odlikovan s komandirskim redom, glavni urednik Avale Manojlo Ozerović z oficerimskim redom, urednik Vukašin Andjelković pa s kavalijskim redom italijanske krone.

— Prvi sestanek skupnega odbora prake ČJ in beogradske JČ zbornice. Včeraj je bil v Beogradu prvi sestanek skupnega odbora češkoslovaško-jugoslovanske gospodarske zbornice v Pragi in Jugoslovanske češkoslovaške zbornice v Beogradu. Predsednik beogradske zbornice Svetislav Marodič je pozdravil prisotne in naglašal potrebo skupnega dela ter pomen češkoslovaško-jugoslovanske gospodarske zbiranja. V imenu češkoslovaške delegacije je govoril predsednik dr. Obertor, ki je izrazil največje navdušenje za češkoslovaško-jugoslovansko sodelovanje. Dr. Obertor je dal končno kratko izjavo za tisk, v kateri pravi, da sta hla obe zbornici z dosedanjim delom zadovoljni. Uspešno započeto delo se bo nadaljevalo, dokler ne bo dosežen cilj, namreč jugoslovansko-češkoslovaška gospodarska skupnost.

KINO SLOGA

Danes poslednjič!

Kriminalni film

HARRY PIEL IN NJEGOV NAJBOLJŠI PRIJATELJ

(Volčjak kot sotrudnik policije)

MATICA

Premiera!

Danielle Darrieux poznana iz nepozabnih filmov »Mayerling« in »Taras Bulba« v najnovejšem filmu velikega veselja in briga mladosti...

KLUB ZALJUBLJENIH DEKLET

UNION

Danes poslednjič!

Charles Boyer kot štev ljubezni v filmu KOCKAR

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

— Trgovska akademija v Zagrebu. Trgovsko ministristvo je dovolilo Zdrženju trgovcev v Zagrebu, da lahko odpravi trgovsko akademijo s pravico javnosti. Nova trgovska akademija že vpisuje dijake.

— Informativno potovanje uradnikov ČE DOK-a po Jadranu. Da bi se šim bolj seznanili z našo jadransko obalo, ki jo pusti vsako leto na tisoče češkoslovaških letovisčarjev je organiziral češkoslovaški turistični urad CEDOK za svoje uradnike dve informativni potovanji po Jadranu. Uradniki CEDOK-a si ogledajo v septembru vso našo obalo od Sušaka do Ucinja.

— Zlata Gjurgjenac in Josip Rijavec stalna člana beogradske opere. Drevo nastopila v beogradski operi prvič kot stalna člana Zlata Gjurgjenac-Gavella in Josip Rijavec. Pela bosta glavni vloge v operi »Manon«.

— Jugoslovansko-nemška gospodarska konferenca. V Dubrovnik prisplo drevo naši in nemški delegati na konferenco o ureditvi gospodarskih odnosov med obema državama. Konferenca se prične jutri in njena naloga bo odstraniti ovire v trgovini med obema državama, posebno pa v turizmu. Konferenca bo trajala 10 dni. Našo delegacijo vodi načelnik ministristva trgovine in industrije dr. Milovan Pilja.

— Nov zemljevid vsega sveta. Poseben odbor londonskega geografskega inštituta je dal pobudo, da se izdela nov zemljevid vsega sveta v merilu 1 : 1.000.000. Večji del zemljevida je že izdelan, zdaj je pa v delu oni del, ki obsega tudi našo državo in sicer Slovenijo, Hrvaško in Slavonijo ter velik del Dalmacije in Bosne. Zato je bila te dni sklicana konferenca, ki so ji prisostvovali zastopniki Anglije, Italije, Nemčije, Madžarske in Jugoslavije. Našo državo so zastopali prof. Hofler iz Zagreba, prof. Saria iz Ljubljane in ravnatelj arheološkega muzeja v Splitu Abrahami. Na konferenci je bil definitivno redigiran zemljevid, ki bo izdelan do pomladi.

— Križ — kraže, edini slovenski časopis s križankami, je izšel in nam v prvi številki prinaša 15 križank, med temi eno nagradno, za katero je rok podajanja do 22. septembra. List bo izhajal dvakrat na mesec, vsakega 1. in 15. Vsebinska je pestra, za vsakega nekaj, ima ilustracije, obravnava pa tudi gledališka vprašanja. Izdajatelj je Josip Deneš, član Narodnega gledališča, urednik pa naš sotrudnik Rajko Kos. Uredništvo je v Vegovi ulici 12. I. nadstropje. Želim listu, ki je res edini te vrste med Slovenci, da bi našel mnogo razumevanja, saj so bili povetniki val nezanj na domače ali tuje krstake kri-

žanke, od katerih so posebno nemake preplavljale trg.

— Odlikovanje. Z redom Jugoslovanske krone III. stopnje je odlikovan generalni tajnik Centrale industrijskih korporacij v Beogradu g. dr. Cvetko Gregorič. Čestitamo!

— Razpisana zdravniška služba. Razpisano je mesto šefa dermatološkega-venereološkega oddelka banovinske bolnice v Mariboru, odnosno vrtilica dolžnosti šefa oddelka. Prosilci morajo imeti pogoje po § 20. zakona o bolnicah za šefa oddelka, primarija, ali vsaj za asistenta. Prošnje naj se vložijo pri kraljeviški banški upravi dravske banovine v Ljubljani do 20. t. m.

— Vpisovanje v drž. priznane trgovske učilišče »Christof, učni zavod, Ljubljana, Domobranska 15 je redno vsak dan dopoldne in popoldne do 16. septembra. Letos je odprta še ena nova učilnica, zato se lahko sprejme še večje število dijakov in dijakinj. Otvori se tudi nova edinstvena strojeopisnica z 25 pisalnimi stroji. Tukajnji zavod je potrjen od ministristva trgovine in industrije in izobrazuje učence-ke za vsakovrstne pisarniške službe in za samostojno vodstvo trgovskih podjetij. Izpričevala so odobrena od ministristva in služijo tudi kot dokaz dovršene vajeniške dobe in poludrugega leta pomočniške prakse. Poučujejo profesorji srednjih trgovskih in drugih šol. Poljsnala daje ravnateljstvo, na željo pošilja brezplačna šolska naznanila. Pišite ponje. Zavod je znan kot eden najboljših tako glede strokovnega pouka, ki je na sodobni višini, kakor tudi glede zmerne šolnine. Lastno šolsko poslopje!

— Vlom v župnišče pri Sv. Juriju pod Kumom. V župnišče pri Sv. Juriju je vdrl oni dan okrog 9 dopoldne vlomilec in odnesel župniku Francetu Pleš nov Hubertus plašč, štiri pare hlač in nekaj druge obleke. V skupni vrednosti okrog 1500 din. Vlomilec je bil okrog 30 let star potepuh, srednje in precej močne postave, pegastega obraza in kostanjevih las. Na sebi je imel ponošeno sportno obleko. Po vladu je zbežal proti vasi Sklendoven, kjer so ga videli domačini že v župniškem plašču.

— Kaj se vse najde na cesti. Te dni so bile najdene na Viču ob Tržaški cesti biljardne kroglice in sicer pet, štiri rdeče in ena bela. Kroglice so bile najbrž ukradene. Orožniška stanica iz Litije je pa sporočila policijski upravi v Ljubljani, da je bil v okolici Litije najden na cesti samokres.

— Dve žrtvi napadov in nesreče. V bolnico so včeraj prepeljali 31letnega mlinarja Franca Nastrana iz Zaloga pri Komendi, ki ga je ponoči na cesti nekdo napadel in ga s kolom pobil na tla. Nastran ima poškodbe po glavi in ramah. Zrtev neznanega napadalca je postal tudi mesarski pomočnik Albert Pristavec iz Bohinjske Bistrice, ki je bil napaden ponoči na vasi in mu je napadalec razrezal levo roko. — Posestnik Jernej Mrak iz Mlake je včeraj nakladal hode na voz. Težak hode mu je zrl enil iz rok, mu padel na trebuh in ga težje poškodoval. — V bolnico so spravili včeraj tudi trgovskega potnika Franca Pušnika, stanujočega v Rožni dolini, ki je prišel s kolesom pod avto na Tržaški cesti. Pušnik se je močno poškodoval po glavi in životu.

— Izgubljena denarnica. Na cesti med Rakekom in Ložem je izgubil uradnik ministristva za kmetijstvo iz Beograda Rudolf Cajavec denarnico s 600 din. uradniško legitimacijo, pilotsko diplomu in raznim drugim dokumenti. Denarnica je bila iz krodilovega usnja zelene barve. Najditelj se se ni javil.

— V Parizu je kradel. Šef klinike dr. B. J. Jovanović v Parizu je sprejel v službo kot slugo Karla Zupca iz Brega, pristojnega na Studenec-Ig. Zupce je bil dolgo vreden in pošten, oni dan je pa izgubil, z njim vred pa tudi zdravnikov potni list, 1000 frankov, nekaj perila, kovčeg in razni dru-

gi predmeti. Gospodar ga je prijavil francoskim oblastem, a zdaj se, da je Zupce iz Francije pobegnil in ga sdeji iščejo po Jugoslaviji, kamor se je najbrž zatekel.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestalno vreme. Včeraj je našala najvišja temperatura v Beogradu in Splitu 29, v Mariboru in Skopju 28, v Zagrebu 26, v Ljubljani 25,2, v Sarajevu 25. Davi je kanal barometer v Ljubljani 756,5, temperatura je snalala 15,6.

— Dobor lov zagrebške policije. Zagrebška policija je aretirala zloglasno vlomilsko toipo štirih članov, ki ima na vesti 30 velikih vlomov. Vlomilci Adam Bukowsky, Stepan Šoštar, Alojz Temistokle in Stepan Jurina so odnesli na teh vlomih na 300.000 din plena. Razen tega imajo pa na vesti več manjših vlomov. Čim jih je policija aretirala so prenehali vlomiti v napadnem delu mesta.

— 100 kg težkega tuna se ujeli. Znana sportna ribiča na Sušaku carinski posrednik Peter Barborić in bančnik Ivo Dujmović sta ujela pri otoku Prvic 160 kg težkega tuna. Pomagati jima je moral ribič, da so ga potegnili iz morja. Podarila sta ga ribiču. Orjaškega tuna je ubil Barborić z veslom. V našem morju so dobe tuni do 250 kg težki tuni, ki so pa seveda zelo redki.

— Pokolj zaradi dekleta. V vasi Kučari blizu Križevcev je prišlo na Mali Šmaron do krvoprelitja zaradi dekleta. Trgovce Lovro Nikolič je otvarjal novo trgovino in priredil je veselico, na katero je prišlo sedem bratov Bartolovac in Gjuro Sabolič iz sosednje vasi Polopolca. Fantje so popivali in končno so se pa aprli in stegli zaradi dekleta. Dva brata Bartolovac sta bila smrtno ranjena, Gjuro Sabolič pa zaboden v srce.

— Berač ubil berača. V sredo ponoči je berač Luka Poljaković v predmestju Subotice s sekuro ubil svojega tovariša Mijo Roganova, starega 78 let. Roganov je bil starejši od Poljakovića in slednji ga je vedno vodil po ulicah. V predmestju je imel Roganov hišico in večkrat je povabil Poljakovića k sebi prenočevati. Končno se je pa Poljaković kar preselil k njemu in imel je brezplačno stanovanje. Kadar je bil Poljaković pijan sta se prepirala. Zakaj je Poljaković svojega tovariša in dobrotnika ubil ni znano. Mož se je že večkrat zagovarjal pred sodiščem zaradi zločinov.

— Grozen roparski umor. V sredo ponoči je bil v vasi Čučitci pri Petrinji umorjen kmet Nikola Voltužić. Ljudje so govorili, da je zelo bogat in da je oni dan dvignil 100.000 din v hranilnici, da bi izplačal svojega sina. V sredo popoldne so vrti oboroženi tolovaji v njegovo hišo in hoteli streljati s samokresi. Voltužić se jih je hotel ubraniti z vladmi, pa mu je eden pogljal kroglo v glavo, da je obležal mrtve. Potem so zvezali njegovo 15letno hčerko Marijo in jo mučili, dokler ni povedala, kje ima oče spravljene denar. Toda roparji so našli tam samo 20 din. Pretaknili so vso hišo, toda denarja niso našli.

— Upravni odbor trgovskega učilišča »Christof« učni zavod v Ljubljani javlja, da konzorcij tega zavoda ni latoveten z nobenim konzorcijem kakšne šole in tudi nima z njim nobenih stikov. Tukajnji zavod upravlja sin dosedanjega lastnika in ravnatelja.

Iz Ljubljane

— Lj. Knez namestnik v Ljubljani. Snoči se je pripeljal v Ljubljano tudi Nj. Viz. knez namestnik Pavle. Stopil je v več trgovin ter kupil razne potrebščine, kakor običajno pa je posetil tudi trgovino z umetninami in starinami »Tiziane«, kjer si je kot velik ljubitelj umetnosti in abiralec starih umetnin ogledal nekatere stvari. Zvečer se je z avtomobilom vrnil na Brdo.

— Lj. Javni tečaj s teoretičnim poukom in praktičnimi vajami v tehniki in predavanju slovenskega književnega jezika se bo začel sredi tega meseca na šoli Glasbeno Matice ljubljanske. Prijave sprejema njena pisarna do ponedeljka 13. t. m., ker se prvi tečaj odvrti že 15. t. m. Tečaj vodi g. Ciril Debevec, ukovina znaša 40 din mesečno. Pouk bo enkrat na teden 2 uri akupaj v skupinah največ 15 tečajnikov, tako da bo najmanj 2 krat prišel vsak v tednu na vrsto. Tečaj je izredno vreden in imajo drugi kulturni narodi že dolgo časa podobne tečaje. Priglasiti se je v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Praktični, izjava beseda Din 1, davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 3 Din

Za šolarje
obleke, perilo, Hubertus plašč itd. Dober nakup.

PRESKER
Sv. Petra cesta 14.

KLIŠEJE
ENO
VETARINE
JUGOGRAFIKA
SK. PETRA NASIP. 23.

POUK

TEČAJI NEMSCINE

v Delavski zbornici. Večerni za odrasle, dnevni za mladino. IV. stopnišče, pritišče, levo. (Iz Čopove ulice, pred kavarno). 2055

POUČUJEM

z uspehom nižješolce(ke) vse srednješolske predmete, zlasti francoščino, nemščino, slovenščino, latinščino in matematiko, dopolne ali popoldne za honorar ali tudi hrano po dogovoru. Pripravljam privatiste na malo maturo. Pouk na stanovanju, grem tudi na dom. Ponudbe prosim na upravo »Slov. Narod« pod »Diplomirani filozof«. 2127

Makulturni papir

preda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

Čast nam je vabiti vjudno Vaše blagorodje na premijeno »AMACONKE«, opereto v treh dejanjih in tridesetih slikah. Po motvilh V. Parma glasbeno priredil Anton Balatka, besedilo po Borumu napisala Vera Balatškova. Predstava se vrši v soboto 11. septembra ter se ponovi 12. septembra t. l. ob 20. uri v Narodnem gledališču v Ljubljani.

—lj Gledališka uprava opozarja cenjeno občinstvo, da so do vtedaj 15. t. m. na razpolago tudi tisti sedeži, ki so bili rezervirani za lanske abonente. Za letošnji abonma vlada živahno zanimanje in zato naj se čimprej priprave vsi, ki bi radi imeli določene sedeže, ker bodo sicer isti oddani. Prijave se sprejemajo vsak dan v večji dramakega gledališča od 10. do 12. in od 15. do 17. Tam se dobe tudi podrobnije informacije.

—lj Podganja nadloga v mestu. Ko so v Ljubljani porušili več starih stavb, so podgane izgubile svoja zatočišča in begajo miaz po mestu in silijo v stanovanja. Podgane so se pojavile celo v hišah, kjer jih doslej ni bilo. Ker prenašajo kužne bolezni in ker jih je vedno več, jih bo treba iztrebiti, kakor so jih lani v Zagrebu, kjer so jim v vsaki hiši nastavili strup.

—lj Tatvine. Iz stanovanja v Kolodvorski ulici 34, je nekdo ukradel Marici Omerbegović zlato zapestnico z velikimi podolgovatimi členki v obliki elipse in zlat prstan z briljantoma v platini, oboje vredno 5000 din. — Dr. Antonu Mraku, stanujočemu Pred Skofijo 15, je bil te dni ukraden samokres, znamke »Arminion«, vreden 400 din, istotam stannjoči trgovki Elizi Brulčevi v Z. Siki 47 je nekdo odpeljal 4000 din vredno nov, sivlen dežnik.

—lj Opozorilo trafikantom. Dne 13. in 14. septembra monopolski oddelek davčne uprave za Ljubljano-meto zaradi snajenja in beljenja blagajniških prostorov dravske finančne direkcije ne bo posloval. Zato si nabavite takšne znamke pravčasno!

— Skalski privedimo v nedeljo skupen izlet na Vogel. Vabljeni vsi tovariši in prijatelji!

— Solsko leto na drž. konc. trgovskem učilišču »Christof« učni zavod v Ljubljani, Domobranska cesta 15 prične 14. septembra. Tega dne se zbere učenci v šolskih prostorih. Dne 15. septembra je otvoritvena služba božja, 16. septembra je redni pouk. Ker je letošnja otvoritvena še ena nova učilnica, se sprejme še večje število dijakov in dijakov. Vpisovanje traja do 16. septembra redno vsak dan, šolnina zmerna!

Iz Kamnika

— Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kr. Petra II. je bila zelo svečana. Dopoldne se je vršila ob 9. sv. masa v župni cerkvi na Šutni. Zvečer ob 20. uri se je razvila izpred Glasbene doma velika povorka Sokolov in gasilcev z godbo. Vse mesto je bilo svečano iluminirano, z Malega gradu so grmeli strelji. Povorka, v kateri je bilo nad 300 udeležencev, je v spremstvu godbe, med navdušenim vzklikanjem Nj. Vel. kr. Petra II. in kraljevskemu domu, med prepevanjem sokolskih pesmi krenila po mestu, nato pa se je vršila v dvorani Narodne čitalnice slavnostna seja, na kateri je brat starosta Kazimir Gnus pozdravil vse navzoče zastopnike oblasti in oddržal priložnostni govor, brata Emil Rus in Lojze Peterlin pa sta prebrala okrožnice Saveza. Med posameznimi točkami je igral orkester Narodne čitalnice državno himno »Pesem sokolskih legij« in koračnico, katerim so se vsi prisotni pridružili s petjem. Kamnik že dolgo ni pokazal take enotnosti. Vse hiše so bile razsvetljene in na nobeni ni manjkala državna trobojnica, kar je znak, kako ljubi Kamnik svojega mladega vladarja.

— Prireditve v Bistrici. V nedeljo se je vršilo v Bistrici planinsko slavlje, katerega se je udeležilo rekordno število planincev. Prireditve se je vršila v režiji kamniške podružnice SPT, ki si je stavila nalogo, postaviti čimprej planinsko zavetišče na Podih, ki je tako potrebno. Občinstvo in planinci so pravilno razumeli stremjenje naše mladine, ki hoče na vsak način ustvariti svojo zamisel in na ta način prepročiti številne nesreče, ki bi lahko izostale, če bi zavetišče že stalo. Agilnim kamniškim

planincem čestitamo na lepo uspehi prireditvi in jim želimo pri njihovem nastavljanem delu še mnogo tako lahkih uspehov, kot je bila ravno nedeljski prireditel.

SPORT

Nacionalni teniški turnir

V okviru proslave 60-letnice ZKD kraljice Marije v Zagrebu se je prišel te dni nacionalni teniški turnir. Zaradi ogromne udeležbe je turnir razdeljen na A in B konkurenco. Za prvo se je prijavilo 52 igralcev, za drugo, v kateri ne sme sodelovati 10 najboljših igralcev (tako Puncer, Palla, Mitić, Kukuljević, Radovanović, Schaffer in drugi), pa 72 igralcev. Poleg tega sodeluje tudi 15 dam. Na tem turnirju so je odlično odrezali mladi 16-letni junior Smerdu, član ljubljanske Ilirije, ki je v A skupini najprej odpravil močnega igralca Mohra 6 : 2, 6 : 3, v skupini B pa Penkalo 6 : 0, 6 : 1, v juniorski skupini pa Savatića 6 : 1, 6 : 3, a najlepši njegov uspeh je bila zmaga nad Fröbejem, ki je eden najboljših teniških igralcev s 6 : 4, 6 : 4. Poleg tega je Smerdu zmagal tudi nad Lhotko s 6 : 3, 3 : 7, 5 : 7. Turnirja sta se udeležila tudi Ilirijana Dmowski in Banko, ki sta pa v skupini A izgubila in sicer je končala partija Mlojković : Dmowski 6 : 1, 6 : 3, Mlojković : Banko pa 6 : 0, 3 : 6, 6 : 4. Četrtri Ilirijan Nagy je izgubil proti Čičku 6 : 1, 6 : 1.

Turnir je eden največjih, kar jih je bilo v naši državi, saj sodelujejo na njem vsi štirje mušketirji, pa tudi Kumanudi, Radovanović, brata Friedrich in drugi. Računajo, da se bosta za finalno borbo plasirala Palla in Puncer.

Nekateri listi so objavili, da je Japonska odpovedala organizacijo olimpijade za leto 1940 v Tokiu. Japonska to odločno demantira. Te dni je imel japonski olimpijski odbor pod predsedstvom kneza Tokugave sejo, na kateri je sklenil, da se bo 12. olimpijada 1. 1940 vršila v Tokiu ne glede na težak položaj, v katerem je Japonska. Odbor nadaljuje z organizacijo priprav. Občinski svet v Tokiu je dal na razpolago 5 milijonov jen za zgradbo olimpijskega stadiona.

Naše gledališče

Petek, 10. septembra: zaprto.
Sobota, 11. septembra: Amaconke. Izven. Premiera operete.
Nedelja, 12. septembra: ob lepem vremenu ob 20. uri: Cavalleria rusticana. Pred Glasbeno Matico. Izven. Cene od 20 Din navzdol, če bo dež ob 20. uri: »Amaconke« v operi. Izven.
Ponedeljek, 13. septembra: zaprto.

ŠAH

— Brzoturnir »Ljubljanskega šahovskega kluba« bo danes 10. t. m. ob 20. v kavarni »Zvezde«. Člani vabljeni.

Radioprogram

Sobota, 11. septembra

12: Cimermanov trio. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, sporod. obvestila. — 13.15: Druga za drugo plošče bitijo, vse pa za boljše voljo skrbijo. — 14: Vreme. — 18: Akademski pevski kvintet. — 18.40: Dvotima proga Zidani most—Zagreb (g. ing. Rudolf Spindler). — 19: Cas, vreme, poročila, sporod. obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (g. Ruda Jurčec). — 20.30: »Hladna jesen« se prihaja... Pisan esojnski vsčer. Besedilo napisal Jernej Žužnik. Sodelujejo: Cimermanov šramel, Akademski pevski kvintet, člani rad. igr. družine. Vodi g. Savo Klementič. — 22: Cas, vreme, poročila, sporod. — 22.15: Radijski orkester. — Konec ob 23. uri.

Zbudite se mlajši jutri zjutraj

Presenetljiva iznajdba
nekega zdravnika

S 60 leti gledka koža brez gub. Zene 50 let, ki so videli prav tako mlade, kakor njih hčerka. Naj bi to na prvi mah zvenelo še tako čudno, danes je vendarle mogoče po presenetljivi iznajdbi dr. Stejskala, profe-

sorja dunajskega vseučilišča. Gube nastajajo zaradi tega, ker tekom let kožno tkivo izgublja gotove vitalne hranilne elemente. Dr. Stejskal je to dragoceno hrano kožnega tkiva pridobil iz skrbno izbranih mladih živali. Imenuje se »Biocel« in vsebuje vse, kar je potrebno za kretnost, hrani kožo. Z uporabo te kreme se koža pomlaje, brade in gube pa naglo izginejo. Zene 50 let se v dobi nekaj tednov lahko postanejo na videz za 10 let mlajše. Čez dan uporabljajte belo kremo Tokalon (brez masti). Ta krema razkroja zjedalce, zožuje razširjene žilnice ter napravi najtemnejšo in najopornjšo kožo gladko, belo in mehko. Uspešni rezultati so zanjaznati, sicer pa se denar vrne.

Esperantski kongres v Zagrebu

Oficijelno vodstvo esperantskega pokreta v Sloveniji ima Klub esperantistov v Ljubljani

Ljubljana, 10. septembra. Letos so se zbrali esperantisti Jugoslavije v kvejskem rednem kongresu v Zagrebu, središču esperantskega pokreta v naši državi. Jubilejno leto, zanimiv program in razne druge okoliščine so privabile na kongres mnogo znanih esperantistov, prišli so stari pionirji, a razveseljivo je, da je bilo tudi mnogo mladih moči, zlasti pa delavstva.

Kongres se je pričel že v soboto s tako zvanim spoznavnim večerom v restavraciji Kola, kjer so se sestali stari esperantisti z novimi in navezali tesne prijateljske stike. Tradicionalni večer je potekel v duhu esperantske ideje. Glavni del kongresa je bil v nedeljo. Prva večja prireditelj je bil delovni sestanek članov in delegatov mednarodne esperantske organizacije za Jugoslavijo pod vodstvom dr. Iva Lapene v prostorih Akademskoga esperantskega društva v dvorani Prehrane. Na sestanku so bila v popolnem soglasju urejena razna vprašanja glede propagande in organizacije mednarodne lige pri nas. Kongres sam pa je bil odprt v lep in prostorni dvorani Hrvatskega sabora. Ob 10. je otvoril kongres sivolasi pionir esperantskega pokreta dr. Dušan Maruzzi, predsednik JEL, ki je v jedrnatem govoru podčrtal misijo esperanta in njegov pomen zlasti za nas Jugoslovane. Zborovalec je prisrčno pozdravil tudi zagrebški župan dr. Pečić kot pokrovitelja kongresa.

Sledili so pozdravi in nagovori raznih nacionalnih organizacij in delegatov esperantskih klubov, nato pa poročila posameznih funkcionarjev. Iz poročil je razvidno, da se je esperantsko gibanje razširilo že

po vseh mestih Jugoslavije. V imenu Esperantskega kluba iz Ljubljane je zborovalec pozdravil njegov predsednik Deziderij Mizerit. Ob 16. se je pričel občni zbor JEL, ki so se ga udeležili vsi predsedniki organizacij, pa tudi mnogo članstva. Občni zbor je potekel v najlepši harmoniji in na njem so bile določene smernice za bodoče delo. Med drugim je bil sprejet sklep, da se jugoslovanski esperantisti včlanijo v mednarodno esperantsko ligo v Londonu. Glede smernic bodočega dela je bil splošen predlog, naj bo pokret v Jugoslaviji enoten, vendar naj se zaradi boljše organizacije vedno prilagodi razmeram posameznih pokrajin. Za Slovenijo je bilo oficijelno vodstvo izročeno Klubu esperantistov v Ljubljani, ki naj v imenu JEL vodi vse gibanje tako kakor doslej. Prihodnji kongres bo v Novem Sadu. Pri volitvah nove uprave so bili večinoma izvoljeni mlajši ljudje pod vodstvom dr. Iva Lapene. Prvi podpredsednik je znani delavec na polju esperanta g. Jože Kozlevčar iz Ljubljane, drugi podpredsednik pa Ivan Skatarič iz Zagreba, a za tajnika sta bila izvoljena Ivan Godek in Anton Musil. V revizijski odbor je kongres določil stare preizkušene idealne delavce dr. Dušana Maruzzija, dr. Jakova Stefančiča iz Beograda in prof. Novljana iz Stare Gradiške.

Obenem s kongresom je bilo zborovanje delavcev esperantistov Jugoslavije v Delavski zbornici. Tudi delavci so sprejeli organ »La Suda Stello« za svoje glasilo. Poseben sestanek so imeli tudi katoliški esperantisti, ki so sklenili, da bo prihodnje leto kongres katoliških esperantistov v Ljubljani.

reče, bele in žolte dinje. Slednje veljajo za najboljše.

Ta sadež je na Kitajskem važen trgovski predmet, zlasti zaradi svojih pešk, najljubše poslastice vseh Kitajcev. Dinja sama nima posebne vrednosti, zlasti kadar je letina dobra, pač pa Kitajci visoko cenijo njene peske. Pogosto pripeljejo na obljube ulice cele vozove dinj, kjer jih dajejo mimoidočim pod edinim pogojem, da bi peske izročili svojemu gospodarju. Te peske so namreč postale nujna potreba 300.000.000 prebivalcev nebesne države, najljubša poslastica v vseh 18 kitajskih provincah. Kitajec grize in lušči peske dinje skoraj neprestano kakor Rus svoje slovite »semičke«. S svojimi dolgimi nohti za Kitajce spretno in urno odstraniti trdo lupino.

Češka država tožena za 131 milijonov

Proces, v katerem sta za priči predlagana bolgarski car Boris in belgijski kralj Leopold III.

Pred civilnim sodiščem v Pragi se je pričel v sredo proces vojvodinje Dorothee Schleswig Holstein proti Češkoslovaški državi odnosno proti poljedelskemu ministru. Vojvodinja, ki živi v Primenau v Pruski šleziji, je zastopal praški advokat dr. Passer, češko državo pa višji finančni svetnik dr. Zubr v zastopstvu finančne prokuratorja. Vojvodinja zahteva od češke države 131.000.000 Kč z obrestmi od leta 1921 kot dolžni delež, ki naj bi ga predstavljala polovica zapuščine po pokojnem princu Filipu Josefu Sachsen-Koburg in Gotha.

Princ, vojvoda saški, je imel edino hčerko Dorotheo, rojeno leta 1881 na Dunaju, poročeno pozneje z vojvodom Schleswig-Holsteinskim. Vojvodinja Dorothea pravi v tožbi, da je bila ob smrti svojega očeta njegov edini dedič, ker ni bilo niti vnukov, niti bližnjih dedičev. Šlo je za veliko premoženje v nasledstvenih državah Avstro-Ogrske. Na Češkoslovaškem je bilo to znatno alodialno premoženje, s katerim lahko lastnik neomejeno razpolaga in fideikomis, ki ne sme biti prodan, niti prezadolžen. Fideikomis je bil pa protisocialna ustanova in zato ga je Češkoslovaška odpravila. Fideikomis, okrog katerega se suče spor, je ustanovil na Češkoslovaškem princ Ferdinand Koburg-Gotha, ki

ga, pod katero je skrito majhno jedro, ki ga na pogosto tudi ne najde.

Ob pogledu na Kitajce a polnimi žepi teh pešk nam je šinila v glavo misel, da je postalo priročno nagnjenje Kitajcev k vsemu dozdevnemu, k vsemu, kar človeka vara, tudi glavna pobuda za to strast. V prijateljskem krogu pri čaju in rižnem vinu ne smejo nikoli manjkati dinjina jedra. Kitajci jih luščijo in jedo doma, na ulici, na potovanju, skratka povsod. Otroci in siromašni dinjarji žrtvujejo zadnje pare, da kupijo to priljubljeno poslastico, ki jo prodajajo povsod, celo tam, kjer niti riža ne dobijo. Kitajska porabi zelo mnogo dinjnih jedrc. Često srečamo na rekah mnogo čolnov, polnih teh priljubljenih jedrc.

km. Tu je last najbolj utvarjen svet za avtomobiliste dirke. Zemljo pokriva nad meter debela plast soli, pomešana s prstjo. Ta dirkalna proga velja za najidealnejšo, obenem pa za najbolj varno na svetu. Na nji se še ni pripetila nobena nesreča. Lani je v najhujšem dirkalnem zasledu Jenkinsov dirkalni avto »Mormon Meteor«. Toda zasledovalci so se sicer v hitrosti, ki bi pomenila na drugi strani dirkačev smrt ali pa vsaj težko poškodbo.

Malcolm Campbell

Taborišče dirkačev in njihovih spremljevalcev, med katerimi so seveda tudi fotografi, novinarji in radovedneži, je naselbina Wendover. Prebivalci tega kraja poznajo vse slavne avtomobiliste dirkače, najraje se pa spominjajo Campbella, ker je vedno vesel in dobre volje, čeprav mu lovci podplavov nikoli ne dajo miru. Prej je bilo treba v Wendoveru preskrbeti vse,

George Eyston

tja so morali hoditi dirkači tudi obedovat in večerjati, a od dirkališča je oddaljen kraj dobrih 15 kilometrov. Letos so si dirkači in ljudje okrog njih pomagali. Ob dirkalni progi je nastala cela vasica iz šotorov, kjer je na razpolago vse potrebno za dirkalne avtomobile, poleg tega pa skrbita dva kuharja za prehrano. Zaloga živil si pa mora preskrbeti taborišče iz dobrih 200 km oddaljenega mesta Salt Lake City.

Kratkovidnost in inteligenca

Profesor Vogt je nedavno ugotovil zelo zanimivo zvezo med vidom in inteligenco. Pri slabovidnih ljudeh in idiotih je skoraj ugotovljeno, da so daljnovidni. Pri inteligenčnih ljudeh pa prevladuje kratkovidnost. Zdi se, da je neoporno dokazano, da se kratkovidnost podeduje in večinoma ni posledica prenapetosti oči s čitanjem in marljivim študiranjem. Tudi inteligenca je prav za prav prirojena. Tako lahko rečemo, da je med vidom in možgani gotova zveza.

Statistične preizkušnje 3.500 dijakov v Carihu so pokazale, kakšna je zveza med inteligenco in vidom. Dijake so razdelili na slabe, srednje in dobre. Izmed kratkovidnih dečkov je glede na inteligenco 17% slabih, 42% srednjih in 41% dobrih. Med dobriimi učenci je torej dvakrat več kratkovidnih kakor daljnovidnih. Med daljnovidnimi učenci je dvakrat več nesposobnih. Razume se pa, da to pravilo ne velja splošno in so izjeme vedno možne.

Za svetovni rekord v hitrosti

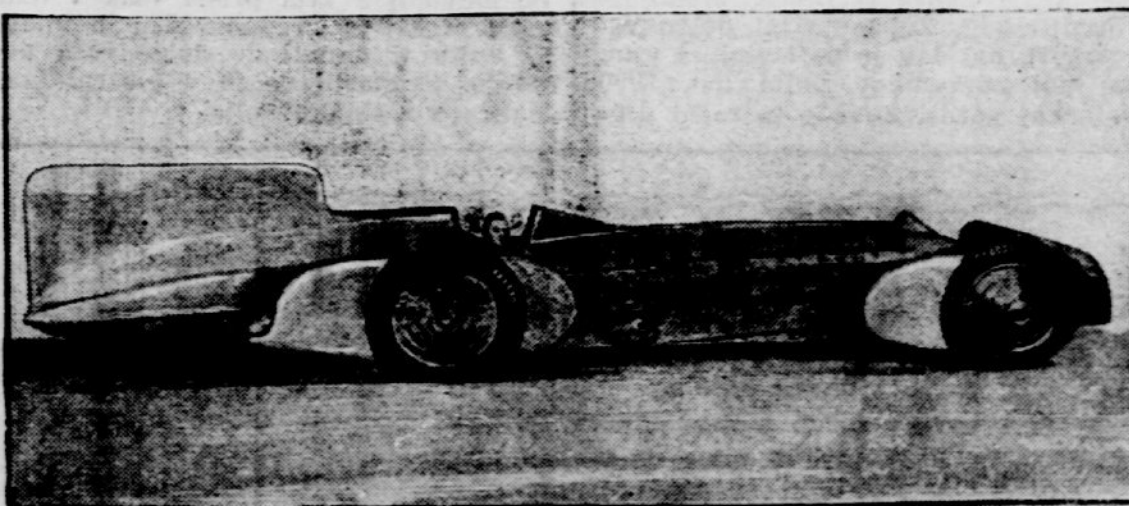
Na tekmo se pripravljajo avtomobilski dirkači Eyston, Al Jenkins in Cobb

Avtomobilisti vsega sveta napeto pričakujejo nove poskuse glede svetovnega hitrostnega rekorda, ki sta jih napovedala istočasno angleški dirkač George Eyston in ameriški šampion avtomobilskih cest Al Jenkins. Oba dirkača hoteta poskusiti svojo srečo na naravnem dirkališču v kotlini nekdanjega slanege jezera v Bonneville v ameriški državi Utah, kjer je dosegel tudi sir Malcolm Campbell absoluten hitrostni rekord avtomobilov s svojim močnim avtomobilom Blue Bird. Obenem avtomobilisti čakajo, kaj poreče na Eystonove in Jenkinsove poskuse četrti slavni dirkač John Cobb, ki je šele lani dosegel svetovni rekord, na 100 km.

Eyston, Cobb in Jenkins si dele vse svetovne hitrostne rekorde, razen rekorda na angleško miljo, ki je obenem absoluten rekord avtomobilov. Ta rekord zboljuje od leta 1935 sir Malcolm Campbell brez konkurence. Zdi se, pa da Eyston sklenil preizkusiti s svojim novim vozom tudi ta rekord. Eystonov avto še nima imena, je pa najmočnejši voz vseh časov, teoretično dvakrat močnejši od Campbellove »Modre

ptice«. Eystonov voz meri 12 m in ima dva 12-cilindrska motorja. Motorja sta drug kraj drugega sredi avtomobila za dirkačevim sedežem. Eyston je prepričan, da bo dosegel svojimi dirkalnim avtomobilom najvišjo hitrost okrog 600 km na uro. Malcolm Campbell se je na zadnji dirki samo približal hitrosti 500 km. Najvišjo hitrost hoče doseči Eyston vprav na Campbellovi progi, na angleški milj. Obenem pa hoče poskusiti tudi svojo srečo glede nekaterih drugih rekordov.

Jenkins trenira na 10 in 12 milj, obenem se pa zanima za urni rekord. Zato trenira na 24 urno in 48 urno tekmo, ki veljata za najtežji sploh. Proga, na kateri hoče dirkač doseči nove hitrostne rekorde, je na robu velike solne puščine vzhodno od nevadske meje. Spomladaj po silnih naltvih je sicer pod vojo, poleti pa voda hitro izhlapi in potem ne dežuje vse leto tako, da se dirkačem ni treba bati slabega vremena. Nalivi obenem izgledajo in izravnavajo zemljo tako, da se s prostim očesom ne vidi nobenega hrička ali jamice. Tako ravna in gladka je zemlja na površini 20 do 30

Campbellov dirkalni avto »Modra ptica«

Kitajska poslastica

Mandarini so nekako zvedeli, da radi je mo dinje, — pripovedujeta misijonarja Hue in Gabet v svojem potopisu »Misijonarska pota«. Zato so naročili mnogo dinj. Vojaški sluge, nosilci palankinov, skratka vsa naša družina jih je lahko jedla, kolikor je hotela. Bile so baš dozorele, a mesto Tienmen elovi po izbornih dinjah, ki niso nikjer drugod tako debele in sočne, kakor v njegovi okolici. Ze zgodaj zjutraj, ko smo prihajali v mesto, je od vseh strani dšalo po dinjah, razrezanih čez pol, na štiri dele in na manjše koščke. Videli smo

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Roman

Robert je občudoval popolno brezskrbnost tega kitajskega kulija, potem se je pa njegova zadrega povečala. »Čez eno uro, mu je dejala tista, ki ga je pričakovala. A ena ura je bila že davno minila. Toda iti k nji je pomenilo več, nego iti na sestanek. Gredeč k nji je šel prav za prav sklenit zavestništvo in ta odločitev ga je zbegala.

Gotovo, ob prihodu v Sanghaj je imel samo en cilj pred očmi in ta je bil njegova osveta. Toda mešati s svojo osveto mržnjo te žene?... Njegova je bila mržnja moža, ni pa hotel rabiti moža nedostojnih sredstev. Skutil je že vnaprej, da je ta lady Helena drugačnega kova. In vse, kar je bilo ostalo v njem od tajne nežnosti, je drhtelo v zavesti, da bo enkrat razpaljena, hladno neizprosna.

Toda v odločilnem trenutku je ostal pred njegovimi očmi spomin na trenutek, ko je po prečitani zadnjega Stašinega pisma sprožil samokres in ta agonija je odnesla zmago nad njim.

V »Secret hole« Sun-Yat-Senova!

— Ja videt, missie, ja znat.

85

Bose kulijeve noge so ubrale pot pod seboj in vozček je naravnost letel po ulicah, zalitih s solničnimi žarki, kjer so dremali redki domačini — redarji, podobni velikim mersabujem.

Kulij je zavil iz Houph-Roada v Mallo z razkošnimi izlozhami, tekel je ob konjskem dirkališču in židovskem pokopališču ter je ubral po široki ulici, vodeči k Vročim vrečam, po katerih je dobila ta ulica ime.

Bubbling Well Road je za Sanghaj to, kar je za Pariz avenue de Bois, zdaj avenue Foch, sedež pariskih in svetških milijonarjev. Tu stoji palača nepopisnega razkošja. Vse, kar je mogla donosna trgovina vložiti v bogastvo in razkošje, je nakupičeno za mrežami teh palač.

Eno vprašanje Robertu ni dalo miru. Neprestano mu je šinilo na misel, Ker se ni mogel več premagovati, je ustavil kulija.

— Kje stanuje Ismail Hawkstone? — je vprašal jezeč se sam nase.

Kulij je znova ubral pot pod noge in ustavil se je pred okrašenim visokim zidom, kjer je grof zagledal skozni mrežasta vrata v ozadju pravičnega parka krasno palačo. Gosto posejana okna so se skrivala pod zastori tako, kakor zenice pod trepalnicami. To je spletalo okrog palače venec zagonetnosti.

— In če pomislim, da se ona morda mudi tam! — je pomislil Robert ves nesrečen.

Psi, krepki volčjaki, so jeli s svojimi velikimi ta-

cam praskati po vratih, čim so opazili, da se je vozček ustavil pred ograjo.

— Naprej — je zalikel de Brancelin kulija.

Sto metrov dalje se je kulij ustavil pred drugim zidom, ki je bil na vrhu upognjen, kakor strehe pagod, ki imajo po mnenju njihovih graditeljev nalogo odganjati zle duhove. Toda vrata iz težkega bronu, masivna kakor pokrov krste, so zapirala vsak pogled na drugo stran.

Grof je odklovil kulija in jel iskati zvonec, da bi pozvonil. Toda vrata so se sama odprla in siniljiv sluga, čigar spol se ni dal uganiti, se mu je široko zasmejal z usti in očmi.

— Lady Helena Killfenorova?

Sluga mu je namignil, naj vstopi, potem je pa zaprl za njim težka vrata. Krasen miniaturn park se je razprostiral pred njegovimi strmečimi očmi. Pod lepimi mostički so žuboreli potočki, kopije de-ročih rek, pritlikave gore so bile posute s pritlikavimi drevesi, čijih zavita debela so se zdela stoletna. Tu pa tam je stal hram kakor za lutke, modra vaza, posoda za zažiganje kadi, bronasti in okrašeni zmaji, vse to je učinkovalo na človeka nepričakovano v tej liliptanski pravljici.

Po stezicah, posutih z rdečkastim in modrim peskom, je odvedel sluga Roberta k rdečkastemu paviljonu najčistejšega kitajskega sloga z velikimi okni, zastirami s krasnimi zastori. Molče ga je odvedel v paviljon in ko sta prestopila prag, grof ni vedel, ali je v salonu ali v hramu. Težki brokati

so pokrivali stene. Tisto malo, kar se je videlo od njih, je bilo napolnjeno z visokimi reliefi v temnem škrlatnem odtenku iz starega zlata. Pohištvo, prava zbirka starin, je bilo v slogu salona. Svileni prtici, izpod katerih so se režali razni nestvori, so bili položeni na pohištvo v umetniškem redu. Krasen bron in porcelan se je lesketal tu pa tam v svoji pravi umetnosti. Vse v tem stanovanju je kazalo na najrafiniranejši okus.

— Kaj ne, da je bil ta stari lopov Sun-Yat-Sen umetnik v svoji stroki?

Robert je zadržel. Pod težkimi zavesami enih vrat se je pojavila Helena Killfenorova, zavita v zapeljiv plašč, ki je bolj kazal nego zakrival njeno dražestno telo. Njena gola roka se je oprostila liki labodji vrat širokega rokava in napravila krožno kretanje:

— Vse to je izbral on! Skoraj ničesar nisem dopolnila.

— Tu je torej živel? — je vprašal grof, da bi premagal svoje razburjenje.

— Ne, tu sem se samo zahajal, kadar je njegova krutost presegala vse meje. To je bilo njegovo tajno zavetišče. Zadnjič je prišel sem, ko je dal zadaviti tri tisoč kantonskih trgovcev in zažgati mesto. Čudno je, odkod se je vzel tak okus pri tem neznatnem posnemalcu Nerona. Kupila sem to palačo leta 1925., ko je izročil Budhi svojo čisto dušo.

— Ali je bil usmrčen?